

PYTHONSLANGEN

Modvilligt var det, men dog måtte jorden nu barsle med Python,
dig, du vældige orm, der var alle de genskabte slægters
rædsel og skræk som du lå og bredte dig dér over bjerget. 440

Guden med bue og pil der aldrig før havde anvendt
dette sit våben på andet end rådyr og springende geder,
fyldte med tusinde pile – han tømte næsten sit kogger –
udyret og lod dets gift strømme ud af levrede vunder.

Intro

For at bevare et minde om dåden mod årenes glemsel 445
stifted han hellige lege med masser af festlige kampspil.

Pythiske kaldte han dem efter slangen, han strakte til jorden.

Hver en ung der i dem med fod eller hånd eller vognhjul
sejrede, modtog prisen, en egeløvskrans om sin pande.

Laurbær fandtes der ikke endnu, og Phoebus benytted 450
kranse af løv fra alle slags træer til at smykke sin hårpragt.

APOLLO OG DAPHNE

Phoebus forelsked sig først i Peneiusdatteren Daphne.

Ikke tilfældets luner, men Amors grusomme vrede
voldte ham dette. Thi stolt af sin nylige sejr over dragen
så Apollo Cupído i færd med at spænde sin bue: 455

“Hvad skal dog du, din uartige knægt, med alvorlige våben?”
– sagde han – “Dem skal man eje en skulder som min for at bære!
Jeg kan usvigeligt sikkert få ram på fjender og vilddyr.

Jeg har gjort Python, der strakte sin giftige vom over snese 460
af tønder land, helt svullen af tusinde pile og dræbt ham.
Hold du dig til med din fakkelt at bringe jeg ved ikke hvilke
lidenskaber i kog! For med mig kan du slet ikke kappes.”

Sønnen af Venus svared: “Ja, alt kan du ramme med *dit* skud,
dig kan jeg ramme med *mit*! Og så dybt som dyrenes verden
står under guders, er *du* i hæder mindre end *jeg* er!” 465

Det va
landed
Og har
virknin
Denne
hin er s

Blypile
tværs g
Straks

Skoven
er hend
og henc
Talrige
tålte de
ligeglac

“Gør m
“Gør m
Pigen, o
rødmed
sødt on
“Lad m
uberørt
Hun får
at du fo

Phoebu
styrer h
Ligeson
bryder i
med de
sådan g
hidser s

Og når

Det var hans ord; og han fløj gennem luften på baskende vinger,
landede og stod på Parnasset i træernes skygge på toppen.
Og han tar da fra sit kogger to smidige pile med modsat
virkning: Den ene forjager, den anden fremkalder elskov.
Denne er smedet af strålende guld og spidsen er hvæset, 470
hin er stump og for enden af skaftet er der en blyklump.

Blypilen skød han i hjertet på Daphne og rammed den anden
tværs gennem Phoebus's liv så den satte sig dybt i hans ryggrad.
Straks er den ene forelsket, den anden vil ikke elskes.

Skovenes skjul og trofæer fra vildt der skydes på jagten, 475
er hendes lyst, og hun vælger at ligne den kyske Diana,
og hendes flagrende hår holdes kun på plads af en sløjfe.
Talrige bejlede til hendes gunst, men hun viste dem ryggen,
tålte dem ikke og vandred omkring i ensomme skove
ligegladd med erotik – i ægteskab eller ikke. 480

“Gør mig til svigerfar, datter!” – det bad hendes fader så ofte,
“Gør mig til bedstefar, datter!” – det bad hendes fader så ofte.
Pigen, der hadede tanken om bryllupsfakler som pesten,
rødmede dybt om sin dejlige kind og slog sine arme
sødt om hans hals og sagde, imens hun klynged sig til ham: 485
“Lad mig få lov, allerkæreste far, til altid at være
uberørt jomfru! For det fik Diana lov til af *sin* far!”
Hun får så lov. (Men, pige, din yndighed gør det umuligt
at du forblir hvad du vil. For til det er du bare for dejlig!)

Phoebus forelsker sig, ser og begærer Daphne; begæret 490
styrer hans tanke, men dér blir han snydt af sit eget orakel.
Ligesom halm efter høst står i flammer på marken, og gærder
bryder i lue, når folk på vejen er kommet for tæt på
med deres fakkel i brand eller kaster den fra sig ved daggry,
sådan går guden i flammer, hans hjerte fortæres af ilden, 495
hidser sit frugtesløse begær med ønskende drømme.

Og når han ser hendes hår falde vilt ned over nakken,

tænker han "Hvis det blev plejet!" Han ser hendes glimtende øjne,
ser hendes blussende læber – og kan ikke nøjes med synet.
Fuld af beundring er han for både fingre og hænder, 500
håndled og albu og arme og skuldre, der næsten er bare.
Og hvad han ikke kan se, det tror han er bedre. –

Som vinden

flygter hun bort og forlader ham trods hans bønlig kalden:
"Nymfe, jeg beder dig, bliv! Du er ikke forfulgt af en fjende!
Stands, Peneïde! Stands! Således flyr lammet for ulven, 505
hinden for løven og duen på skælvende vinge for ørnen:
Det er jo fjender! Men mig er det kærligheden, der driver!

Ak, jeg elendige! – Fald nu dog ikke! Din fod er for fin til
rifter af brombær! Og jeg ikke den der vil volde dig smerte!
Der er jo hårdt hvor du løber! Så hold dog et lavere tempo! 510
Ikke så hurtigt! Så skal også *jeg* holde lavere tempo!

Spørg dog hvem der har fået dig kær! Jeg er ikke en bjergbo,
ikke en hyrde, der her har hjerne af får eller geder.
Din lille tosse, du ved ikke hvem du forsøger at undfly!
Derfor flygter du! Jeg er jo den som de Delphiske lunde, 515
Claros og Tenedos' ø og borgen i Pátara tjener.
Jupiter selv er min far; hvad der hænder, er hændt og skal hænde,
røbes for verden af mig. Det er mig, der står for musikken.

Sikkert rammer min pil, men én pil rammer dog bedre,
den der har ramt mig i hjertet der før ikke kendte til elskov! 520
Lægernes kunst er en gave fra mig, og jeg kaldes i verden
'Hjælper', og det er mig der har magt over urternes kræfter.
Sørgeligt nok er der ikke den urt der hjælper for elskov.
Lægekunst hjælper enhver, kun ikke den gud der har skabt den!"

Mere lå ham på tungen. Peneiusdatteren flygter 525
bort i sin skælvende angst og forlader ham før han er færdig.
Også nu er hun smuk, hendes ynder blottes af blæsten,
modvinden får hendes klær til at smyge sig om hendes former,

og hendes hårlukker står som en fane tilbage i brisen.

Smukkere blev hun af løbet. Og ynglingeuden kan ikke 530
længere bære at bejle forgæves og drevet af elskov
skyder han frem og begynder en spurt i forfølgelsesløbet.

Som når den Galliske mynde på marken får øje på haren
og sætter efter i løb mens byttet løber for livet –
hunden er stadig i hælen på haren og håber at ta den, 535
kaster sig fremad og strejfer med snuden den flygtendes poter,
haren tror selv den er fanget, men ud af gabet på hunden
springer den dog og slipper fra tanden der lige har rørt den:
Sådan fór pigen og guden af sted i frygt og forhåbning.

Hjulpet af elskovs vinger er dog forfølgeren hurtigst, 540
nægter sit bytte rist eller ro og er lige i hælen
på hende, så at hans ånde kan nå hendes flagrende lokker.
Ungpigens kræfter forsager til sidst, og hun blegner fortvivlet,
mat af sin flugt. Hun ser på Peneius's bølger og skriger:
"Fader, så hjælp mig! Om floder er guder, befri mig for disse 545
alt for forførende ynder og lad dem forgå i forvandling!" 547

Bønnen var ikke til ende, før arme og ben bliver tunge,
fin, tynd bark skyder op over brysternes yndige kurver,
håret forvandles til blade og armene bliver til grene, 550
foden der just var så rap skyder træge rødder i jorden,
ansigtet bliver til krone – og stråler stadig af skønhed.

Phoebus er lige forelsket og favner med armene stammen,
mærker der stadigvæk banker et hjerte derinde bag barken,
knuger, som om det var arme og ben, hendes grene og kysser 555
træet på barken – men barken forsøger at undvige kysset.

Da siger guden: "Min brud kan du da ikke blive. I stedet
skal du dog altid være mit træ. Som pryde vil jeg lægge
dig om mit hår og dig om mit kogger og dig om min lyre.
Du skal bekranse den Romer som sejrrig fejres med jubel 560

og i triumf kører op imod Capitoliums højder.
 Du skal også stå vagt og beskytte Augustus's bolig
 foran hans hus og flankere hans egeløvskrans over døren.
 Og som mit hoved bestandig er prydet af ynglingelokker,
 sådan skal *du* også stedse stå grøn med skinnende blade.”

565

Det var hans ord, og med sine frisk fremvoksede grene
 nikkede laurbærtræet og syntes at gi ham sit minde.

FLODERNES MØDE

Der er en slugt i Thessaliens land med skove på fjeldet,
 Tempe er navnet, og gennem den strømmer fra foden af Pindus
 floden Peneius med brus i hastigt rindende vande
 som den lar falde så tungt at vandstøv flyver i vejret
 ligesom skyer og regner på træernes toppe så også
 fjernere nabolag runger af flodens bragende brusen.

570

Her er flodgudens bolig og slot og hellige haller.
 Her sad han på sin trone i grotten i klippen og gjorde
 ret og skel mellem vande og kilder og Nymferne i dem.

575

Først giver alle floder i landet møde i hallen,
 uvisse om han har brug for trøst eller gratulationer.
 Der var Sperchios, bekranset af popler, den stride Enipeus,
 gamle Eridanus selv og den blide Amphrysos og Aeas,
 dernæst alle de andre der, hvor de end måtte flyde,
 lar deres bølge så træt af sin færd finde hvile i havet.

580

Ínachus mangler. Han sidder derhjemme i grotten og græder
 så at hans flod løber over sin bred, den stakkel. Han sørger
 over sin datter, der savnes. Han ved ikke mer om hun lever
 eller er borte og død, men siden hun ikke kan findes,
 tror han hun ingensteds er i verden, og frygter det værste.

585

JUPITER OG IO

Hende så Jupiter gå ved sin faders flod, og han udbrød:
 "Pige dog! Du har fortjent en Jupiter og skal så siden